

Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen készült az Európai Unió támogatásával. Projekt azonosító: EFOP-3.4.3-16-2016-00014

NEMZETKÖZI JOG II.

Diplomáciai és konzuli kapcsolatok joga

Dr. Schiffner Imola

Adjunktus

SZTE-ÁJTK Nemzetközi jogi és Európa-jogi Tanszék

Fogalomtár-

diplomácia: A diplomácia, mint tevékenység a nemzetközi jog alanyainak képviselői útján megvalósuló, a nemzetközi jogi normák által szabályozott tevékenysége, az állam külpolitikai céljainak békés eszközökkel való megvalósítására. A diplomáciai tevékenység része a külpolitikai tevékenységnek.

diplomáciai kapcsolat: Két állam, a fogadó és a küldő állam nemzetközi, diplomáciai viszonyát jelzi, melynek központi eleme a másik államban fenntartott külképviselet.

diplomáciai képviselet: A diplomáciai képviselet a küldő állam fogadó állam területén működő legfontosabb államigazgatási szerve.

agrément: A fogadó államnak a képviseletvezető személyét jóvá kell hagynia a kinevezéshez. A fogadó állam részéről való beleegyezést, előzetes jóváhagyást nevezzük agrément-nak.

diplomáciai testület: Egy adott államban akkreditált diplomaták összessége, szűkebb értelemben csak az egy államban akkreditált képviselvek vezetőit foglalja magában.

doyen: A diplomáciai testület élén a fogadó országba legrégebben akkreditált képviselvevezető, az ún. *doyen* áll. Feladata, hogy protokolláris eseményeken képviselje a diplomáciai képviselőket, illetve kiálljon azok érdekeiért a fogadó országban.

attasé: A diplomáciai képviselve személyzetének legalacsonyabb rangú diplomatái.

területenkívüliség: A területenkívüliség elve alapján a diplomáciai képviselőket azért illetik meg a mentességek és kiváltságok, mert a diplomáciai képviselve kívül esik a fogadó állam joghatóságán, úgy tekintik mintha a küldő állam területe lenne. (extraterritorialitás)

funkcionalitás: a funkcionalitás elmélete azzal igazolja a kiváltságokat és mentességeket, hogy azok feltétlenül szükségesek a diplomáciai képviselvek feladatainak ellátásához. Míg a mentességek a funkcionalitás elmélete szerint azt a célt szolgálják, hogy lehetővé tegyék a diplomáciai képviselő munkáját, addig a kiváltságok célja, hogy megkönnyítsék azt.

mentesség: Kivétel a fogadó állam eljárási joghatósága alól, mely eljárási akadályt képez, amely miatt a fogadó állam nem kényszerítheti ki anyagi jogszabályai betartását.

kiváltság: A diplomatákat megillető többletjogosítvány, melynek célja, hogy megkönnyítse a diplomáciai képviselő tevékenységét.

könnyítés: A fogadó állam részéről a képviselvek/képviselők részére nyújtott szolgáltatás (segítség ingatlanszerzéshez, diplomáciai lista készítése stb.)

diplomáciai menedékjog (asylum): A diplomáciai képviselő sérthetetlenségéhez kapcsolódik. Csak Latin-Amerikában létezik, az ottani regionális szokásjog részeként. A nemzetközi közösség nem ismeri el ezt az intézményt, mely szerint a diplomáciai képviselőre való bejutással kikerülhetne valaki a fogadó állam joghatósága alól.

sérthetetlenség: A diplomáciai képviselő személye sérthetetlen. A letartóztatás vagy őrizetbevétel semmiféle formája sem alkalmazható ellene. A fogadó állam illő tisztelettel bánik vele és minden megfelelő intézkedést megtesz a személye, szabadsága és méltósága bármely sérelmének megakadályozására.

konzuli pápens: A küldő állam megbízólevele a konzuli képviselő vezetője részére, amely tartalmazza a konzul nevét, rangját, működési területét és székhelyét.

exequatur: . A fogadó állam által kiállított a működési engedély, mely a fogadó állam beleegyezése a konzuli képviselő vezetőjének személyébe és amely beleegyezés a hivatalbalépés feltétele.

konzuli védelem: Az állampolgárt külföldön ért érdeksérelem esetén a konzuli képviselő által nyújtott védelem, mely anyagi jogon jár.

